

แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในการเรียนการสอนบนเว็บสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา

นางสาวนพิตา พุดสโธ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาโสตทัศนศึกษา ภาควิชาหลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-6218-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GUIDELINES FOR LEARNING ASSESSMENT IN WEB-BASED INSTRUCTION
FOR HIGHER EDUCATION INSTRUCTORS

Miss Napida Pudsato

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Audio – Visual Communications
Department of Curriculum Instruction and Education Technology

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2004

ISBN 974-17-6218-6

นพิตา พุดสโต : แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในการเรียนการสอนบนเว็บสำหรับอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา (GUIDELINES FOR LEARNING ASSESSMENT IN WEB-BASED INSTRUCTION FOR HIGHER EDUCATION INSTRUCTORS) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา, 132 หน้า ISBN 974-17-6218-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา แนวทางการประเมินการเรียนการสอนบนเว็บสำหรับอาจารย์ระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ผู้สอนที่ใช้เว็บในการเรียนการสอน ในคณะครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 7 สถาบัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มี 2 ส่วนคือ 1) การใช้เว็บเพื่อการเรียนการสอนและการประเมินบนเว็บ 2) ความคิดเห็นต่อแนวทางการประเมินการเรียนการสอนบนเว็บ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสภาพการใช้เว็บการเรียนการสอนในปัจจุบัน พิจารณาร่วมกับความคิดเห็นที่เป็นแนวทางในการเรียนการสอนบนเว็บ

ผลการวิจัยเสนอแนะเป็นแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในการเรียนการสอนบนเว็บ 5 ด้าน ได้แก่

1. เครื่องมือที่สร้างตามจุดมุ่งหมายทางการศึกษา 3 ด้าน แนวพุทธจริยคติใช้ทั้งข้อสอบปรนัยและอัตนัยในการประเมินผลบนเว็บ แนวจิตตปริยคติใช้ประสบการณ์ผู้สอนร่วมกับการวิเคราะห์ข้อมูลการถามตอบ และการร่วมกิจกรรมต่างๆของผู้เรียน แนวพลังทักษะปริยคติมีการประเมินโดยกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดค้น สร้างงาน โดยประยุกต์ความรู้และทักษะ แล้วให้ผู้เรียนนำเสนอหรือรวบรวม

2. จุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนการสอนบนเว็บ ผลของการประเมินการเรียนช่วยวิเคราะห์ถึงสาเหตุข้อบกพร่องในการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำไปปรับปรุงเว็บการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถใช้ผลของการประเมินการเรียนในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินบนเว็บ ผู้สอนควรวัดความรู้เบื้องต้นของผู้เรียนก่อนสร้างข้อสอบเพื่อให้เหมาะสมกับผู้เรียน และนำข้อสอบเดิมมาร่วมใช้กับการออกข้อสอบใหม่ มีการปรับข้อความและข้อคำถามให้กระชับ หากความยากง่ายของข้อสอบ ใช้การจัดการฐานข้อมูล จัดเก็บเป็นคลังข้อสอบ (Test bank) บนเซิร์ฟเวอร์ และมีการสุ่มคำถามจากง่ายไปหายาก

4. ลักษณะของการประเมินผลการเรียนบนเว็บ ผู้สอนควรใช้เกณฑ์มาตรฐานในการวัดผล กรณีที่มีการกำหนดเกณฑ์น้ำหนักคะแนนสอบแต่ครั้งควรดูที่ วัตถุประสงค์ ความสำคัญของเนื้อหา กระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก ส่วนองค์ประกอบในการให้เกรดรายวิชาออนไลน์ คือ ดูที่ความก้าวหน้า และความสามารถของผู้เรียนร่วมไปกับการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนด้วย

5. รูปแบบการประเมินผลการเรียนบนเว็บ ในขณะที่ดำเนินการเรียนการสอน ให้วัดระดับความรู้และค้นหาจุดที่ผู้เรียนยังบกพร่องเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และประเมินผลรวมเมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนรายวิชานั้นๆ

ภาควิชา หลักสูตร การสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ลายมือชื่อนิสิต..... นพิตา พุดสโต

สาขาวิชา โสวัตศนศึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... (ลายมือชื่อ)

ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

#4583710127: MAJOR AUDIO – VISUAL COMMUNICATIONS

KEY WORD LEARNING ASSESSMENT / WEB – BASE INSTRUCTION / HIGHER EDUCATION INSTRUCTORS

NAPIDA PUDSATO : GUIDELINES FOR LEARNING ASSESSMENT IN WEB-BASED INSTRUCTION FOR

HIGHER EDUCATION INSTRUCTORS : THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. JAITIP NA SONGKLA . Ph. D. 132 pp

ISBN 974-17-6218-6

The purpose of the research was to study the learning assessment guidelines in web-based instruction for higher education instructors. The samples were higher education instructors, who use web in their teaching processes and working in Faculty of education in 7 institutes. The instrument used to in collecting data was questionnaires, composed of two sections, the first section obtained the background information of samples, the second one has two sections : 1) about using and assessment of web-based instruction, 2) The opinions about a guidelines in web-based instruction. Data analysis were frequency distribution , percentage, average, and standard deviation. The information questionnaires data was considered along with opinions about a guidelines in web-based instruction.

Learning assessment guidelines in web-based instruction from data analysis could be categorized into 5 aspects as follows;

1. Learning assessment based on three learning outcome domain: cognitive domain, affective domain and psychomotor domain. Cognitive domain should adopt both objective test and subjective test. Affective domain should examine students by applying attitude test. This domain should also analyze student answer together with instructors' experiences and students' cooperation in learning activities. Psychomotor domain should address learning assessment by stimulating students to create and to apply knowledge and skill in presentation and their data collection
2. The objectives of the learning assessment on the web: the results of learning assessment helped in analyzing the cause of learning defects, and used to improve learning process. From the results of learning assessment, students were able to develop their learning processes.
3. Building instrument for learning assessment on the web: instructors should evaluate students' background before writing the test for students' Compatibility. The previous examination should also be included in the current examination and then, adjusting the statement tightening the questions and calculating difficulty index. Moreover, instructors should manage the database as the test bank on server and arrange the questions from the easiest one to the hardest one.
4. Criteria used for learning assessment on the web: the instructors should apply standard criteria for learning assessment. To indicate weight of each test, instructors should focus on objective, content signification, learning process, and student development. The components for web-based course grading were students progression, performance and attendance.
5. Learning assessment Form: the instructors should provide formative evaluation, for improving learning process, and summative evaluation at the end of learning process

Department Curriculum instruction and Education Technology

Field of Study Audio-visual Education

Academic year 2004

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Co-Advisor's signature.....

Napida Pudsato
Jaitip Narsuk

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่ายทั้ง ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม กำลังใจและความช่วยเหลือต่างๆ นี้ทำให้ผู้วิจัยสามารถ ดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่และความปรารถนาดีตลอดการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิราพร อัจฉริยโกศล ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ไตรวิจิตรคุณ ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและให้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งข้อมูลที่ได้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ พี่ๆชาวโสตทัศนศึกษาที่ได้ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจ

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอระลึกถึงพระคุณของ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่น้องทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือสนับสนุนทั้งกำลังกาย กำลังใจและกำลังทรัพย์แก่ผู้วิจัย จนสำเร็จการศึกษา ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	6
	ขอบเขตการวิจัย.....	6
	คำจำกัดความ.....	7
	กรอบแนวคิด.....	8
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
	ความหมายของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	10
	ลักษณะการเรียนการสอนบนเว็บ.....	11
	รูปแบบการเรียนการสอน.....	15
	ประเภทของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	16
	การออกแบบการเรียนการสอนบนเว็บ.....	17
	การจัดการเรียนการสอนบนเว็บ.....	26
	การประเมินการเรียนการสอนบนเว็บ.....	33
	ประโยชน์ของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	34
	ข้อจำกัดของการเรียนการสอนบนเว็บ.....	38
	ความหมายของการวัดและประเมินผล.....	41

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

	จุดประสงค์ของการวัดและประเมินผลการศึกษา.....	43
	ประเภทของการประเมินผล.....	49
	เครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา.....	51
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	58
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	58
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	59
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	59
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	64
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	88
	สรุปผลการวิจัย.....	90
	อภิปรายผลการศึกษา.....	98
	ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย.....	105
	ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	106
	รายการอ้างอิง.....	107
	ภาคผนวก.....	112
	ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	113
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการรับรองแนวทางการวิจัย.....	114
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.....	115
	ภาคผนวก ง แบบรับรองแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในการเรียนการสอนบนเว็บ.....	128
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	132

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน คุณวุฒิ และสังกัดคณะ.....	65
2 การใช้เว็บเพื่อการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนบนเว็บ.....	66
3 การประเมินผลการเรียนการสอนบนเว็บตามลักษณะของการเรียนรู้ ตามแนวพุทธิปริเขต.....	70
4 การกำหนดวิธีการในการสร้างข้อสอบตามแนวพุทธิปริเขต.....	71
5 การประเมินผลการเรียนการสอนตามแนวจิตตปริเขต.....	72
6 การประเมินผลการเรียนการสอนบนเว็บตามลักษณะของการเรียนรู้ ตามแนวพลังทักษะปริเขต.....	73
7 การประเมินผลการเรียนการสอนตามแนวพลังทักษะปริเขต.....	74
8 จุดมุ่งหมายของการประเมินผลการเรียนบนเว็บ.....	75
9 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินบนเว็บ โดยครูเป็นผู้สร้างเครื่องมือขึ้นเอง.....	75
10 การสร้างเครื่องมือใช้ในการประเมินบนเว็บ โดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน.....	77
11 การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือมาตรฐาน.....	78
12 ลักษณะของการประเมินผลการเรียนบนเว็บ.....	78
13 รูปแบบการประเมินการเรียน.....	81
14 การรับรองแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ในการเรียนการสอนบนเว็บ สำหรับอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา.....	85